

Hoge Raad voor Normalisatie
Conseil supérieur de Normalisation

**ADVIES VAN
DE HOGE RAAD
VOOR NORMALISATIE**

betreffende

De problematiek van de schadelijke invoering van nationale praktijken in Europese normen aan de hand van de in de bouwsector ondervonden gevallen

Brussel, 27 oktober 2022

Gelet op de wet van 28 februari 2013 tot invoering van het Wetboek van economisch recht, die de bepalingen van de wet van 3 april 2003 betreffende de normalisatie heeft ingetrokken;

Gelet op artikel VIII.19 van voormeld Wetboek tot oprichting bij de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie van een Hoge Raad voor Normalisatie, hierna “de Hoge Raad” genoemd;

Gelet op artikel VIII.20 van voormeld Wetboek krachtens hetwelk de Hoge Raad als opdracht heeft om, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de minister, adviezen te verstrekken aangaande alle kwesties die betrekking hebben op het beleid en de ontwikkeling van de nationale en internationale normalisatie;

Gelet op de beginselen die door de Wereldhandelsorganisatie (WTO) op het gebied van normalisatie worden erkend, namelijk coherentie, transparantie, inclusiviteit, consensus, vrijwillige toepassing, onafhankelijkheid van gevestigde belangen en doeltreffendheid;

Gelet op Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 oktober 2012 betreffende Europese Normalisatie;

Gelet op de grondbeginselen van de Europese normalisatie, die gebaseerd zijn op de bovengenoemde WTO-beginselen;

Gelet op de nieuwe Europese normalisatiestrategie en het belang dat het hecht aan Europese normen binnen de interne markt;

Gelet op het onderzoek van de Technopolis Group van 2018 naar de betrokkenheid van belanghebbenden bij het normalisatieproces;

Gelet op de resultaten van de bovengenoemde studie over de nog onvoldoende vertegenwoordiging van KMO's in de normalisatiewerkzaamheden;

Gelet op de brochure van CEN/CENELEC van 2012 over de behoeften en strategieën voor het versterken van de deelname van KMO's aan de normalisatie;

Gelet op de recente studie van Ernest & Young op verzoek van de Europese Commissie over de rol van de Europese normalisatie en de moeilijkheden die de KMO's ondervinden om daaraan deel te nemen

Gelet op het position paper inzake uitvoeringsnormen van de European Construction Industry Federation (FIEC) van 15 juni 2017;

Gelet op het feit dat er in bovengenoemd document op wordt gewezen dat de opstelling van uitvoeringsnormen op Europees niveau voor de bouwsector een moeizame en irrelevante taak is vanwege de vele nationale verschillen in methoden en tradities;

Overwegende dat normen één van de hoekstenen van de Europese interne markt zijn;

Overwegende dat de Europese normalisatie wordt georganiseerd door en voor de verschillende betrokken belanghebbenden van de nationale Lidstaten;

Overwegende dat Europese normen het resultaat zijn van een samenwerkingsproces tussen deze belanghebbenden;

Overwegende dat een Europese norm in de lidstaten in een nationale norm moet verplicht worden omgezet;

Overwegende derhalve dat de Europese normalisatie geacht wordt de “state-of-the-art” binnen de Lidstaten weer te geven;

Overwegende dat normen de invoering van nieuwe technologieën en innovaties mogelijk maken;

Overwegende dat normalisatie zorgt voor een groter efficiëntie, verlaagde handelskosten, vereenvoudigde contractuele overeenkomsten en verhoogde kwaliteit, wat verbeterde markttoegang genereert;

Overwegende derhalve dat de Europese normalisatie geen belemmering zou mogen vormen voor de toepassing van meer geavanceerde nationale technieken;

Overwegende dat de Europese normalisatie moet worden aangestuurd door het beginsel van coherentie, inclusiviteit en efficiëntie;

Overwegende derhalve dat de Europese normalisatie moet verwijzen naar tussen de lidstaten geharmoniseerde regels van goede praktijk;

Overwegende dat de normalisatie van groot belang is voor de bouwsector, zowel voor de specificatie van producten als voor de uitvoering van werken;

Overwegende dat Europese normen kunnen worden gebruikt als basis voor bestekken omtrent bouwwerken;

Overwegende dat de uitvoering van bouwwerken gebaseerd is op uitvoeringspraktijken;

Overwegende dat de nationale praktijken van sommige Lidstaten in sommige Europese normen worden belicht;

Overwegende dat nationale werkzaamheden en methodes steeds vaker voorkomen in Europese normen;

Overwegende dat deze invoering nadelig kan zijn voor andere Lidstaten met meer kwalitatieve praktijken en verschillende externe factoren;

Overwegende dat deze schadelijke invoering met name in de bouwsector moet worden opgemerkt voor wat de uitvoeringsnormen betreft;

Overwegende dat uitvoeringsnormen, als beschreven door de Europese Federatie voor de Bouwindustrie (FIEC) specificaties zijn die eisen omvatten inzake vakmanschap en uitvoering, installatie, montage of incorporatie voor bouwwerken;

Overwegende dat de Europese uitvoeringsnormen ofwel te vaag zijn, ofwel te prescriptief, waardoor nationale, regionale of lokale praktijken en tradities worden uitgesloten;

Overwegende dat er verschillen zijn in nationale methoden in de Europese landen waar de uitvoeringsnormen van toepassing zijn, waarvan sommige op oude tradities zijn gebaseerd;

Overwegende dat deze nationale verschillen ook het gevolg zijn van andere factoren, zoals klimaatverschillen, verschillen in opleiding, of verschillen in verwachtingen van de consument ten aanzien van comfort en gebruik van bouwwerken;

Overwegende dat bij de Europese normalisatie rekening moet worden gehouden met deze nationale eigenheden;

Overwegende derhalve dat de Europese normalisatiewerkzaamheden in beginsel geen negatieve invloed zou mogen hebben op de nationale werkzaamheden en bijzonderheden;

Overwegende dat er problemen zijn in verband met de schadelijke invoering van nationale praktijken in Europese normen;

Overwegende dat de aard van deze problemen meervoudig is;

Overwegende dat Belgische bestekschrijvers en bouwondernemingen de negatieve gevolgen van dit fenomeen ondervinden;

Overwegende dat de Belgische bouwsector zeer hoge kwaliteitseisen hanteert en dat deze niet door Europese kwaliteitseisen mogen worden vervalst;

Overwegende dat het consensus noodzakelijk is bij normalisatiewerkzaamheden;

- Overwegende dat het stelsysteem van CEN en CENELEC niet in het voordeel van België is;
- Overwegende dat andere lidstaten met dezelfde problemen kampen als België en dat samenwerking dus mogelijk is om het gewicht van de stemmen te verhogen;
- Overwegende dat nationale bijlagen bij Europese normen bestaan;
- Overwegende dat deze nationale bijlagen het mogelijk maken de specifieke nationale kenmerken weer te geven.
- Overwegende dat normen essentiële instrumenten zijn voor het concurrentievermogen van ondernemingen, en in het bijzonder voor Europese KMO's
- Overwegende dat de meeste bouwbedrijven kleine en middelgrote ondernemingen zijn;
- Overwegende dat KMO's moeilijkheden ondervinden om deel te nemen aan normalisatiewerkzaamheden;
- Overwegende derhalve dat een passende vertegenwoordiging en deelneming van de KMO's aan het Europese normalisatieproces moeten worden aangemoedigd en vergemakkelijkt;
- Overwegende dat volgens de door de WTO voorgeschreven grondbeginselen van de normalisatie is het van belang dat alle belanghebbende partijen, met inbegrip van KMO's worden betrokken;
- Overwegende dat de Europese normalisatie instellingen verplicht zijn om de vertegenwoordiging en daadwerkelijke deelname van alle belanghebbenden aan te moedigen en te vergemakkelijken;
- Overwegende dat de vertegenwoordiging bij de Europese normalisatiewerkzaamheden van het CEN/CENELEC geschiedt via de nationale normalisatie instellingen die lid zijn;
- Overwegende dat het NBN het CEN/CENELEC lid voor België is;
- Overwegende dat het NBN moet derhalve deelnemen aan deze inspanningen om de deelname van de belanghebbenden aan de Europese normalisatiewerkzaamheden te vergemakkelijken;

Advies

De Hoge Raad voor Normalisatie uit zijn bezorgdheid inzake de schadelijke gevolgen van de invoering van nationale praktijken en methoden in Europese normen. Dit verschijnsel is vooral zichtbaar in de bouwsector. De invoering van nationale praktijken van andere lidstaten die niet overeenkomen met de Belgische omstandigheden, leidt immers regelmatig tot een aanzienlijke kwaliteitsvermindering ten opzichte van de Belgische praktijken.

De Hoge Raad stelt vast dat het doel van een samenhangend, technisch up-to-date, praktijkgericht en algemeen aanvaard geheel van Europese normen voor uitvoering van bouwwerken nog niet bereikt is.

De Hoge Raad herinnert echter dat Europese kadernormen voor de uitvoering van bouwwerken wenselijk blijven, mits deze volledig verenigbaar zijn met nationale bouwvoorschriften en tradities en niet tot een verlaging van de kwaliteitsdrempels leiden.

De Hoge Raad herinnert namelijk aan het beginsel dat de Europese normalisatiewerkzaamheden het concurrentievermogen van de ondernemingen moet vergroten, evenals de kwaliteit en het niveau van de veiligheids- en gezondheidseisen moet verbeteren.

De Hoge Raad herinnert de Europese normalisatie-instellingen derhalve aan het belang van een Europese norm die zich op gemeenschappelijke aspecten concentreert en in synergie met de nationale bijlagen werkt, en verzoekt dat deze instellingen ervoor zorgen dat:

- ❖ De Europese normen de regels voor goede praktijken weerspiegelen die representatief, samenhangend en gemeenschappelijk zijn voor de lidstaten. In deze zin, moeten Europese uitvoeringsmethoden alleen worden aangenomen indien ze in elke lidstaat kunnen worden toegepast, rekening houdend met de specifieke nationale kenmerken;
- ❖ Indien de nationale bijzonderheden niet geharmoniseerd kunnen worden wegens de inherente verschillen tussen de lidstaten, laat de Europese norm de mogelijkheid open om een nationale bijlage op te stellen.

Daarom verzoekt de Hoge Raad de Europese normalisatie instellingen alleen Europese uitvoeringsnormen te ontwikkelen wanneer nationale aannemers een reële behoefte hebben vastgesteld of wanneer fabrikanten en aannemers het erover eens zijn dat er tussen de Europese landen slechts kleine verschillen in uitvoeringsmethoden bestaan.

De Hoge Raad benadrukt tevens het belang van een evenwichtige vertegenwoordiging van alle partijen die bij de ontwikkeling van Europese normen zijn betrokken, in dit geval met name de bouwaannemers, en beveelt de Europese en nationale normalisatie instellingen aan hiervoor te zorgen.

Met het oog hierop verzoekt de Hoge Raad het NBN om zijn bewustmakingsinspanningen bij KMO's, in het bijzonder die in de bouwsector, verder op te voeren.

Contact: Hoge Raad voor Normalisatie | Secretariaat
Algemene Directie | HRnormalisatie@economie.fgov.be | + 32 2 277 80 20

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

Om zoveel mogelijk te voorkomen dat de invoering van dergelijke nationale praktijken nadelig uitvalt, moet worden gezorgd voor een relevante representativiteit van de nationale belanghebbenden, teneinde de samenhang, de representativiteit en de relevantie van de Europese norm te waarborgen.

Om zoveel mogelijk te voorkomen dat de invoering van dergelijke nationale praktijken nadelig uitvalt, verzoekt zij het NBN en de sectorale operatoren te zorgen voor een zo relevant mogelijke vertegenwoordiging van de nationale belanghebbenden, maar ook van de Europese organisaties op hun niveau.

De Hoge Raad moedigt het NBN aan om samen te werken met andere betrokken normalisatiebureaus teneinde de inspanningen ter beperking van dergelijke schadelijke verschijnselen te coördineren.

De Voorzitter,

Olivier VANDOOREN